

0680CH21

ସମସ୍ତ କଳାର ମିଶ୍ରଣ

ଆମେ ସମସ୍ତେ ଜାଣନ୍ତି ଯେ ଆମେ ପୁସ୍ତକର ଅକ୍ତିମ ଭାଗରେ ଅଛନ୍ତି । ଚାରୋଟି କଳାର ବିଭିନ୍ନ ଦିଗ ବିଷୟରେ ଆମେ ଜାଣିଛନ୍ତି । ଏବେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଏକତ୍ର କରିବାର ସମୟ ଆସିଛି । ଆସ ଜାଣିବା ଆମେ କିପରି ସମସ୍ତ କଳା ରୂପକୁ ଗୋଟିଏ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ଏକାଠି କରିପାରିବା ।

ପ୍ରଥମେ, ଆସ ଏକ କାହାଣୀ ଶୁଣିବା, ତା'ପରେ ଆମେ ସେହି ଅଂଶଗୁଡ଼ିକୁ ଚିତ୍ରଣ କରିବା ଯେଉଁ ଅଂଶଗୁଡ଼ିକରେ ଆମେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କଳାର ଉପାଦାନ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବା ।

ମଜା ଲାଗୁଛି କି ? ତୁମକୁ ଅନୁଭବ ହେଉଛି କି ଏହି ଛୋଟ କାହାଣୀରେ ସବୁ କଳା ଏକାଠି ଗୁଢ଼ା ଯାଇଛି ? ଯଦି ହଁ ତାବା ଆସ ଆସ ଏବେ ଏହାକୁ ଅଲଗା ଅଲଗା କରିବା ?

ମୋହର - ତୁମେ ଏହି ପୁସ୍ତକର ଅଧ୍ୟାୟରେ ଦୃଶ୍ୟ କଳାର ଏକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଭାବରେ ଏହା କରିଛ ।

ସ୍ଥାନୀୟ ଓ ଆଞ୍ଚଳିକ ଗୀତ ଓ ନୃତ୍ୟ— ସଙ୍ଗୀତ ଓ ନୃତ୍ୟ ଶ୍ରେଣୀରେ ତୁମେ ଅନେକ କିଛି ଶିଖୁଛ ।

ନାଟ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ତୁମେ ଆନନ୍ଦ, ଭୟ ଏବଂ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର ସମସ୍ତ ସଂଳାପ ଏବଂ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ଶିଖୁଛ ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ତୁମେମାନେ ମଧ୍ୟ ଜାଣିଛ ଯେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ କିପରି ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ ହେବ ।

କାହାଣୀର ଉଦାହରଣ

ଦୁଇ ସାଙ୍ଗ ଜଙ୍ଗଲ ପାଖରେ ଖେଳୁଥିବା ବେଳେ ଗୁପ୍ତ ସଂକେତ ଥିବା ଏକ ରହସ୍ୟମୟ ମୋହର ପାଇଥିଲେ । ସେମାନେ ଏହି ସଂକେତ ଥିବା ମୋହରକୁ ଉନ୍ମୋଚନ କରିବାକୁ ସ୍ଥିର କରି ଏକ ଦୁଃସାହସିକ ଯାତ୍ରା ଆରମ୍ଭ କରିଲେ । କିନ୍ତୁ ସେମାନେ କିଛି ନ ପାଇ ଜଙ୍ଗଲରେ ହଜିଯିବା ଭଳି ଅନୁଭବ କରିଲେ । ସେମାନେ ହାର ମାନିବାକୁ ପ୍ରାୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିଲେ । ଠିକ୍ ସେହି ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ଦେଖିଲା ଯେ କିଛି ଆଦିବାସୀ ଲୋକ ସେମାନଙ୍କ ଭଗବାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ନୃତ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି । ସେହି ଆଦିବାସୀଗଣ ଉଭୟଙ୍କୁ ଧରି ନିଜ ଗାଁ କୁ ନେଇଗଲେ । ଏଥିରେ ଭୟଭୀତ ହୋଇ ସେମାନେ ଖସି ଯିବାକୁ ଯୋଜନା କରିଲେ । ଏହି ସମୟରେ ସେମାନେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ ଯେ ଗାଁରେ ସମସ୍ତ କୁଡ଼ିଆ ମୋହରରେ ଥିବା ସଂକେତ ଭଳି ନିର୍ମିତ ହୋଇଛନ୍ତି ଅର୍ଥାତ୍ ସେହି ଘରଗୁଡ଼ିକର ଏକ ପ୍ରତିକ ସେହି ମୋହରରେ ରହିଛି । ସେମାନେ ସେହି ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ମୋହର ଦେଖାଇଲେ ଏବଂ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ସେମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଇଲେ ଯେ ସେମାନେ ଜଙ୍ଗଲରେ ସେହି ମୋହରର ସଂକେତ ଖୋଜିବାକୁ ଯାଇ ହଜିଯାଇଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ନିଜର ଗୁପ୍ତ ମୋହର ଦେଖି ସମସ୍ତ ଗ୍ରାମବାସୀ ଉତ୍ସାହର ସହିତ ସେମାନଙ୍କ ସହ ବନ୍ଧୁତା ସ୍ଥାପନ କଲେ । ନିଜର ପ୍ରକୃତି ମୟ ବାସସ୍ଥାନକୁ ଦେଖାଇ ସେମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଇଲେ ଯେ ସେମାନେ ପୃଥିବୀକୁ ସେମାନଙ୍କର ପରମେଶ୍ଵର ଭାବରେ ପୂଜା କରନ୍ତି ।

ତୁମେ ଜାଣ କି

ପଞ୍ଚତରୁ ବା ପଞ୍ଚଭୂତ ହେଉଛି ପାଞ୍ଚଟି ମୌଳିକ ଉପାଦାନ । ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା (ପୃଥିବୀ, ଜଳ, ଅଗ୍ନି, ବାୟୁ ଓ ଆକାଶ)

ବର୍ତ୍ତମାନ ତୁମେ ଅନୁଭବ କରୁଛ କି ଆମେ କାହାଣୀ ନିର୍ମାଣ କରିବା ପାଇଁ ସେସବୁକୁ କେତେ ସୁନ୍ଦର ଭାବରେ ଯୋଡ଼ିପାରିବା । ଆଛା, ଆଗକୁ ଚାଲ ଏବଂ ଏକ କାହାଣୀରେ ନିଜ ପ୍ରୟାସରେ ଏସବୁକୁ ଦର୍ଶାଅ ।
ପ୍ରସ୍ତାବିତ ବିଷୟବସ୍ତୁ ହେଉଛି ପଞ୍ଚତରୁର 'ପୃଥିବୀ ଏବଂ ଜଳ'-ପ୍ରକୃତିର ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ଉପାଦାନ ।

ବ୍ୟକ୍ତିଗତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ

ଆସନ୍ତୁ ଦୁଇଟି ଉପାଦାନ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରିବା - ପୃଥିବୀ ଏବଂ ଜଳ ।

ପ୍ରଥମତଃ, ବିଭିନ୍ନ କଳା ମାଧ୍ୟମରେ ଆମେ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିପାରୁଥିବା ସମସ୍ୟା କ୍ଷେତ୍ର କିମ୍ବା ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନଟ କରନ୍ତୁ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ଯଦି ଆମେ ମୃତ୍ତିକା ପ୍ରଦୂଷଣକୁ ବାଛିଥାଉ, ତେବେ ଆମେ ଫଟୋଗ୍ରାଫିର ଏକ ଅଭିଯାନ ତିଆରି କରିପାରିବା କିମ୍ବା କିଛି ପୋଷ୍ଟର (ଦୃଶ୍ୟ କଳା) ତିଆରି କରିପାରିବା । ଆମେ ପ୍ରେରଣାଦାୟକ ସାହିତ୍ୟ ସହିତ ଏକ ଗୀତ ଲେଖିପାରିବା ଏବଂ ଏହାକୁ ଏକ

ଶିଳ୍ପଶାଳା ଲୟ (ସଙ୍ଗୀତ) ରେ ରଚନା କରିପାରିବା, କିମ୍ବା ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗୀତ (ନୃତ୍ୟ)ରେ ନୃତ୍ୟ ଭଙ୍ଗିମା ମଧ୍ୟ ଅଭ୍ୟାସ କରିପାରିବା ଏବଂ ଏପରିକି ଏକ କ୍ଷୁଦ୍ର ସିନି, ଡ୍ରାମା କିମ୍ବା ମଧ୍ୟ ତିଆରି କରିପାରିବା । ନୁହାଡ଼ ନାଟକ ଏବଂ କଳାର ଉପରୋକ୍ତ ସମସ୍ତ ଉପାଦାନକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ ।

ସଙ୍ଗୀତ, ମଞ୍ଚ, ନୃତ୍ୟ ଏବଂ ଦୃଶ୍ୟ କଳାର ନିଜ ଜ୍ଞାନ ଏବଂ ଦକ୍ଷତାକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରି ପୃଥିବୀ ଏବଂ ଜଳ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ନିଜର ଧାରଣା, ଭାବନା ଏବଂ ଚିନ୍ତାକୁ ପ୍ରକାଶ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ପ୍ରକଳ୍ପ ବିକଶିତ କରନ୍ତୁ ।

ପ୍ରକୃତିର ପାଞ୍ଚଟି ଉପାଦାନ ସହିତ କଳାକୁ ଯୋଡ଼ିବା ପାଇଁ ଯେତେବେଳେ ବି ତୁମେ ଏକ ଭିନ୍ନ ଉପାୟ ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କର ସେତେବେଳେ ତୁମେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଜାରି ରଖିପାରିବ । ଯେହେତୁ ତୁମେ ଏହି ସଂଯୋଗଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କରିବା ଜାରି ରଖିବ, ଆମେ ମଜାଦାର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ଗୋଷ୍ଠୀରେ କାମ କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିବୁ ଯାହା ଏକ ଖେଳ ଭାବରେ ଖେଳାଯାଇପାରିବ ।

ଉପାଦାନ	ମଞ୍ଚର ଉପାଦାନ (ଭାବନା, କ୍ରିୟା, ଶବ୍ଦ)	ସଙ୍ଗୀତର ଉପାଦାନ (ଧ୍ୱନି, ତାଳ, ଭାବନା, ଶବ୍ଦ)	ନୃତ୍ୟର ଉପାଦାନ (ତାଳ, ଗତିବିଧି, ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି)	ଦୃଶ୍ୟ କଳାର ଉପାଦାନ (ରେଖା, ଆକୃତି, ରଙ୍ଗ, ଗଠନ)
ପୃଥିବୀ ଓ ଜଳ				

ମନେରଖନ୍ତୁ ଯେ ତୁମମାନଙ୍କ ଉପାଦାନଗୁଡ଼ିକୁ ସଂଯୋଗ କରିବାର ଉପାୟ ତୁମ ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ଉପାଦାନଗୁଡ଼ିକ ସଂଯୋଗ କରିବାଠାରୁ ଭିନ୍ନ ହୋଇପାରେ। ନିଜର ଧାରଣା ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ସାରଣୀ ପୂରଣ କର। ଯଦି ତୁମମାନଙ୍କୁ ଲେଖିବା କିମ୍ବା ଆଙ୍କିବା ପାଇଁ ଅଧିକ ସ୍ଥାନ ଦରକାର ହୁଏ ତେବେ ତୁମେ ତୁମର ଲିଖିବା ଖାତା କିମ୍ବା ଏକ ପୃଥକ କାଗଜ ପତ୍ର ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବ।

ଗୋଷ୍ଠୀ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ କିମ୍ବା ଦଳଗତ କାର୍ଯ୍ୟ

ତୁମେମାନେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ପରି ପୃଥୁବା ଏବଂ ଜଳ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଏକ ବିଷୟ କିମ୍ବା ପ୍ରସଙ୍ଗ ବା ସମସ୍ୟା କ୍ଷେତ୍ର ଚୟନ କରିବ। ଏଠାରେ ତୁମ ଯୁବ ମନ ପାଇଁ କିଛି ଚିନ୍ତାପ୍ରବଣ ଧାରଣା ଅଛି । ତୁମେ ତୁମର ଆଖପାଖ ଅଞ୍ଚଳରେ ମାଟିର ଗୁଣବତ୍ତା, କିମ୍ବା ପାନୀୟ ଜଳର ଉତ୍ସ କିମ୍ବା ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ପଦ ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କରିଛ କି? ତୁମେ ଦେଖୁଥିବା ଏକ ପୋଖରୀ, ହ୍ରଦ କିମ୍ବା ନଦୀ ଏବଂ ଏହାର ପରିବେଶ, ପାହାଡ଼ର ପରିସୀମା, ନିକଟରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିଥିବା ଜଳପ୍ରପାତର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିପାରିବ କି? ତୁମେ ପାଣି ବିନା ଗୋଟିଏ ଦିନ କଳ୍ପନା କରିପାରିବ ତଥା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅପରିଷ୍କାର ଏବଂ ପ୍ରଦୂଷିତ ଭୂମିରେ ବଞ୍ଚିବାର କଳ୍ପନା କରିପାରିବ? ଆମେ ସର୍ବଦା କଳା ମାଧ୍ୟମରେ କିଛି ସକାରାତ୍ମକ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିପାରିବା କାରଣ କଳା କେବଳ ବିକାଶ କରିବାର ଏକ କୌଶଳ ନୁହେଁ ବରଂ ଏହା ସାମାଜିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଏବଂ ଉନ୍ନତି କରିବାର କ୍ଷମତା ମଧ୍ୟ ରଖିଛି । କଳାର ଜ୍ଞାନ ଆମ ଭିତରେ ଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜିନିଷ ପ୍ରତି ସମ୍ବେଦନଶୀଳତା ଏବଂ ସଚେତନତା ଆଣିଥାଏ କାରଣ ଆମେ ଛୋଟ ଛୋଟ ଜିନିଷ, ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଆମ ଚାରିପାଖରେ ହେଉଥିବା ପରିବର୍ତ୍ତନକୁ ପ୍ରଶଂସା କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଥାଉ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ, ତୁମେମାନେ କିଛି ବିଚାର ବିମର୍ଶ ବ୍ୟାୟାମ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କି?

ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ

1. ପାଞ୍ଚ ସେଟ୍ ଚିତ୍ ଡିଆରି କରନ୍ତୁ। ପ୍ରତ୍ୟେକ ସେଟ୍ ରେ ସେହି ଚିତ୍ ରେ ଲିଖିତ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କଳା ସହିତ ଜଡ଼ିତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ରହିଛି। (କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଲେଖିବା ପାଇଁ ନିମ୍ନ ତାଲିକା ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ।)
2. ଶ୍ରେଣୀକୁ ଦୁଇ କିମ୍ବା ତିନୋଟି ଗୋଷ୍ଠୀରେ ବିଭକ୍ତ କରନ୍ତୁ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ପ୍ରାୟ ୧୦-୧୨ ଜଣ ସଦସ୍ୟ ଅଛନ୍ତି। ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୋଷ୍ଠୀ 'ପୃଥୁବା' (ପୃଥୁବା) କିମ୍ବା 'ଜଳ' (ଜଳ) କୁ ନିଜ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର ଭାବରେ ବାଛିଥାନ୍ତି ।
3. ପ୍ରତି ଗ୍ରୁପ୍ ରୁ ଜଣେ ଲେଖାଏଁ ପ୍ରତିନିଧି ପ୍ରତ୍ୟେକ ସେଟ୍ ରୁ ଗୋଟିଏ ଚିତ୍ ଚୟନ କରନ୍ତି। ତେଣୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଏବେ ମଞ୍ଚ, ସଙ୍ଗୀତ, ଦୃଶ୍ୟ କଳା ଏବଂ ନୃତ୍ୟଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ରହିଛି । 'ମୂଲ୍ୟବୋଧ' ଅଧୀନରେ ଥିବା ଚିତ୍ ସବୁ କଳାକୁ ଏକାଠି କରିବା ପାଇଁ ଏକ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଭାବରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇପାରେ ।
4. ବର୍ତ୍ତମାନ, ତୁମମାନଙ୍କ ଗୋଷ୍ଠୀ ସହିତ ବସ ଏବଂ ଏକ ସମନ୍ୱିତ ପ୍ରକଳ୍ପ ବିକଶିତ କର ଯେଉଁଥିରେ ସମସ୍ତ କଳା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ। ନିଜର ଉପାଦାନ ସୃଷ୍ଟି କର ଏବଂ ଏହାକୁ ଶ୍ରେଣୀରେ ଉପସ୍ଥାପନ କର।

କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ

ମଞ୍ଚ	ସଙ୍ଗୀତ	ଦୃଶ୍ୟ କଳା	ନୃତ୍ୟ	ମୂଲ୍ୟବୋଧ ମୂଲ୍ୟବୋଧ
ମୁଖା ତିଆରି	ଗୀତ ଲେଖନ ଓ ରଚନା	ଉପାଦାନ ଗୁଡ଼ିକ ସହିତ କଳାକୃତି ସୃଷ୍ଟି କରନ୍ତୁ - କାନ୍ଥୁଅ ଏବଂ ମାଟି କିମ୍ବା ଜଳ ରଙ୍ଗ	କେବଳ ପାଦ ସମ୍ମାନନ ଏବଂ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ	ସ୍ଥିରତା
କଣ୍ଠେଇ ନୃତ୍ୟ	ଆପଣଙ୍କ ଆଖପାଖରେ ଥିବା ସଙ୍ଗୀତ ଉପକରଣ ସହିତ ଧ୍ୱନି ସୃଷ୍ଟି କରନ୍ତୁ	ପ୍ରାକୃତିକ ରଙ୍ଗ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ	ପୃଥ୍ୱୀ ଏବଂ ଜଳ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଏକ ଲୋକ ନୃତ୍ୟ ସମ୍ପାନନ କରନ୍ତୁ	ସାଂସ୍କୃତିକ ସମ୍ବେଦନଶୀଳତା
ଡିଜାଇନ୍ ପୋଷାକ ଏବଂ ମେକଅପ୍	ଉପାଦାନ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଭାବନା ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ ଯେକୌଣସି ସଙ୍ଗୀତ ଉପକରଣ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ	କଳା ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ ଉପାଦାନ ସମ୍ପର୍କୀୟ ପୃଷ୍ଠ କିମ୍ବା ପଦାର୍ଥ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ	କେବଳ ହାତ ଇଶାରା ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ	ନିଃସ୍ୱାର୍ଥପର କାର୍ଯ୍ୟ
ପାତ୍ର ଏବଂ ବାଣୀକାପ ସହିତ ଏକ ସ୍ତ୍ରୀ ଲେଖକ	ଆପଣ ଶିଖୁଥିବା ଜଣେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସଙ୍ଗୀତଜ୍ଞଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗାଇଥିବା ଏକ ଗୀତ ସମ୍ପାନନ କରନ୍ତୁ	ବୋତଲ କିମ୍ବା ପାଇପ୍ ଭଳି ଉପାଦାନ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ସାମଗ୍ରୀକୁ ଅସ୍ଥାୟୀକେଲ (ପୁନଃବ୍ୟବହାର) ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଛି	ଗୀତ କିମ୍ବା ସଙ୍ଗୀତ ସହିତ ନୃତ୍ୟ ରଚନା କରନ୍ତୁ	ସ୍ୱଚ୍ଛତା